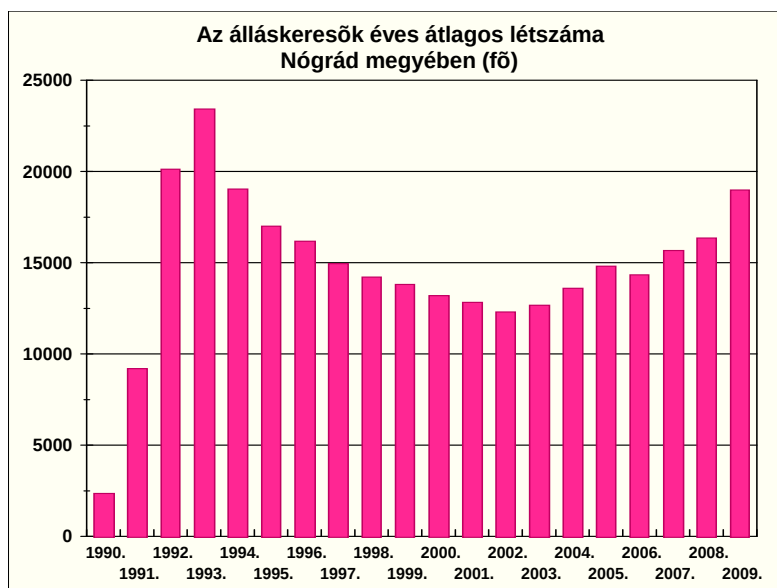




ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS MUNKAÜGYI KÖZPONT

A munkaerő-piaci folyamatok főbb jellemzői Nógrád megyében 2009. évben



Miskolc, 2010. február

1. Nógrád megye főbb társadalmi és gazdasági jellemzői

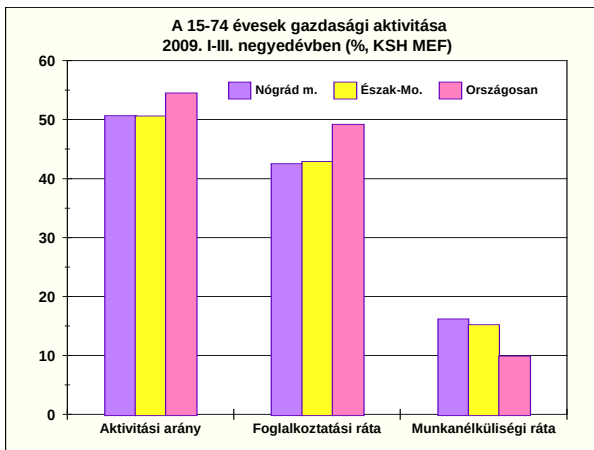
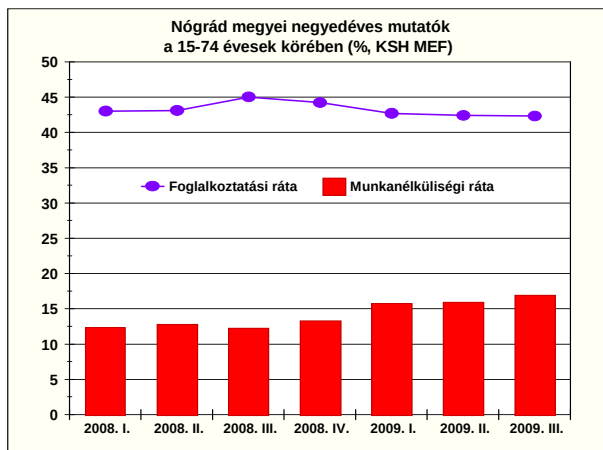
Nógrád megye az ország második legkisebb területű és egyben a legkisebb lélekszámú középfokú közigazgatási egysége. A 131 település többségben a lakosok száma nem éri el az ezer főt sem. A megye hat városa egy-egy kistérség központja.

Nógrád megye **lakónépessége** 2009 elején 207,6 ezer fő volt, 1,2%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A természetes szaporodás évek óta negatív értéket mutat, ezen túl a vándorlási veszteség is csökkenti a megye lakosságát. 2009-ben tovább folytatódott ez a kedvezőtlen tendencia.

2009. január-szeptemberben a 15-74 éves népesség fele volt jelen a munkaerőpiacon

A KSH adatai¹ szerint **2009. I-III. negyedévben Nógrád megyében** a 15-74 éves népességen belül átlagosan **67,1 ezer főt foglalkoztattak, míg a munkanélküliek száma elérte a 12,9 ezer főt.** A foglalkoztatási ráta 42,5% volt, amihez 16,2%-os munkanélküliségi ráta társult. Mindkét ráta - országosan is és az észak-magyarországi régióban is - romlott a 2008. I-III. negyedévi mutatókhoz képest. Nógrád megyében a 15-74 éves népesség 49,3%-a inaktív volt 2009. I-III. negyedévben, míg országosan 45,5%-ot képviseltek a munkaerőpiacról kivonultak.

Nógrád megye munkaerőpiacán az átlagosnál kedvezőtlenebb tendenciák érvényesültek. A foglalkoztatási mutatók 2008 utolsó negyedétől folyamatosan romlanak. A munkanélküliségi ráta 2009. I-III. negyedévben már az országos átlag több mint 1,6-szerese volt, a foglalkoztatási ráta ugyanakkor 6,7%-ponttal maradt el a hazai átlagtól, de a régiós szintet sem érte el.



A legalább 5 főt foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozásoknál, nonprofit szervezeteknél, valamint a költségvetési és társadalombiztosítási intézményeknél 2009. I-III. negyedévben az **alkalmazásban állók** száma **32 306 fő** volt, ami 3,4%-kal alacsonyabb az egy évvel korábrinál. Az alkalmazásban állók alig több, mint 28%-a a feldolgozóiparban dolgozott a megyében, míg a második legnagyobb foglalkoztató a gazdasági szektorban a kereskedelem volt 9,6%-os részesedéssel, amit az építőipar valamint az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység követett 3,8-3,8%-kal.

Nógrád megye a fontosabb gazdasági mutatók (nemzeti jövedelem, az ipari termelés értéke, a működő gazdasági szervezetek száma, beruházások teljesítményértéke) tekintetében a megyék rangsorában folyamatosan az utolsók között van.

¹ A fejezet adatainak forrása: Statisztikai Tükör III. évf. 170. szám Statisztikai tájékoztató – Nógrád megye, 2009/3

A válság reálgazdasági hatásai Nógrád megyét az átlagosnál kedvezőtlenebbül érintették

2008-ban az ipari vállalkozások termelési értéke még kedvezően alakult Nógrád megyében, **2009. I-III. negyedében viszont az ipari termelés jelentősen visszaesett.**

A 4 fő feletti vállalkozások megyei telephelyeinek produktuma átlagosan 29,9%-kal maradt el az egy évvel korábbtól, míg országosan 21,2%-os, az észak-magyarországi régióban pedig 23,6%-os volt a csökkenés.

A 49 főnél több dolgozót foglalkoztató nógrádi székhelyű ipari vállalkozások esetében is mind a régiós, mind az országos átlagnál intenzívebb volt a visszaesés. 2009. január-szeptemberben termelésük 27,9%-kal alacsonyabb volt az előző év I-III. negyedévinél.

Nógrád megye meghatározó gazdasági ága a feldolgozóipar, ezen belül pedig a gépipar, amely teljesítményét, értékesítését a gazdasági életben zajló negatív tendenciák jelentősen befolyásoltak.

Az építőipari vállalkozások teljesítménye az országos folyamatokat tükrözte, de a korábbi évekhez hasonlóan jóval rosszabb eredményeket mutatott. Kilenc hónap átlagában a megyei székhelyű legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások **9,2%-kal kevesebb termelési értéket állítottak elő, mint egy évvel korábban.** Észak-Magyarországon 3,2%, míg országosan 4,6%-os mértékű csökkenést regisztráltak.

2009. szeptember végén **24 280** megyei székhelyű **gazdasági szervezetet** tartottak nyilván Nógrádban, 2,1%-kal többet, mint egy évvel korábban. A gazdasági szervezetek közül 22 172 volt a vállalkozás, melyből az egyéni vállalkozások száma 16 638 db.

A vállalkozási készség Nógrád megyében változatlanul alacsony. A vállalkozások ezer lakosra jutó száma 2009. szeptember 30-án 107 volt, alig több mint kétharmada az országosnak, a régiós átlagnak pedig a 93%-a.

A megfigyelt Nógrád megyei székhelyű gazdasági szervezetek 2009. I-III. negyedévében előzetes adatok alapján közel 10,7 milliárd forintot költöttek **beruházások** megvalósítására, folyó áron 26,3%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. A megyei beruházások fajlagos nagysága (egy lakosra 51,7 ezer forint jut) alig több mint egynegyede az országos és közel 55%-a a régiós átlagnak. Nógrád e mutató tekintetében a megyék rangsorában az utolsó.

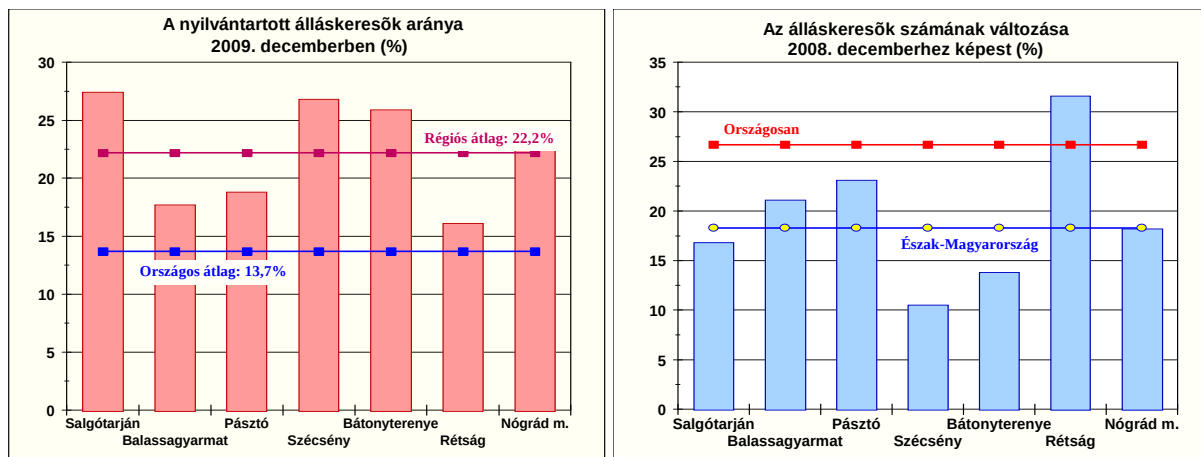
2. Nógrád megye munkaerőpiacának főbb jellemzői 2009. évben

A 2008 második felében hazánkban is érzékelhetővé vált gazdasági válság negatív hatásai régióinkat is korán elérték, újabb mély nyomot hagyva a térség egyébként is rossz gazdasági helyzetén. **2009-ben a válság a gazdaság minden területére kihatott,** nem csak a termelő, hanem a szolgáltató szektor is szembesült a fizetőképes kereslet csökkenésével, amit a létszám-leépítések növekvő száma, a gazdasági szféra munkaerő-keresletének jelenős visszaesése, a munkaerő-piaci feszültségek fokozódása jelzett. Ezek a negatív tendenciák Észak-Magyarország mindhárom megyéjére jellemzők voltak az elmúlt évben, melyek hatását a munkahelyek megőrzését és újak létrehozását segítő központi és régiós támogatások, valamint a foglalkoztatás bővítését, a képzettségi szint növelését elősegítő eszközök és programok sokoldalú alkalmazása nagymértékben enyhítette.

Nógrád megyében - az országos és a régiós tendenciával megegyezően - 2007 elejétől éves viszonylatban növekvő a regisztrált álláskeresők száma. **2009 végén 3 117 fővel, 18,2%-kal több álláskereső szerepelt a munkaügyi kirendeltségek nyilvántartásában, mint egy évvel korábban.** A létszámbővülés mértéke hasonló volt a régiós átlaghoz, viszont továbbra sem érte el az országos mutatót.

A korábban kialakult kistérségi különbségek továbbra is megmaradtak

2009 végén a 22,5%-os megyei átlagot meghaladó volt az álláskereső aránya a gazdaságilag aktív népességben belül a salgótarjáni, a szécsényi és a bátonyterenyi kistérségekben, míg a balassagyarmati, a pásztói és a rétsági körzetek munkaerő-piaci pozíciója az előzőeknél folyamatosan kedvezőbb. Ez utóbbi térségek relatív helyzete jelentősen romlott az elmúlt egy évben, aminek hátterében egyrészt a helyi létszámleépítések, másrészt a megyén kívülre ingázók munkanélkülivé válása és a mérsékeltbb közfoglalkoztatás állt.



A fenti ábrán látható, hogy Nógrád megye minden kistérségében 2009-ben is kedvezőtlenül alakult az álláskereső száma. A létszámnövekedés mértéke 10,5 és 31,6% közötti volt. Az átlagosnál nagyobb létszámnövekedés jellemezte a balassagyarmati, a pásztói és a rétsági kistérségeket, amelyhez jelentősen hozzájárult a munkaerő-kereslet csökkenése, illetve stagnálása. A hátrányosabb helyzetű körzetekben a jelentős beáramlás mellett elsősorban a közfoglalkoztatásnak köszönhetően növekedett az elhelyezkedők száma, ami végül nem csak megyei, hanem régiós és országos viszonylatban is az átlagosnál kisebb mértékű létszámnövekedést eredményezett.

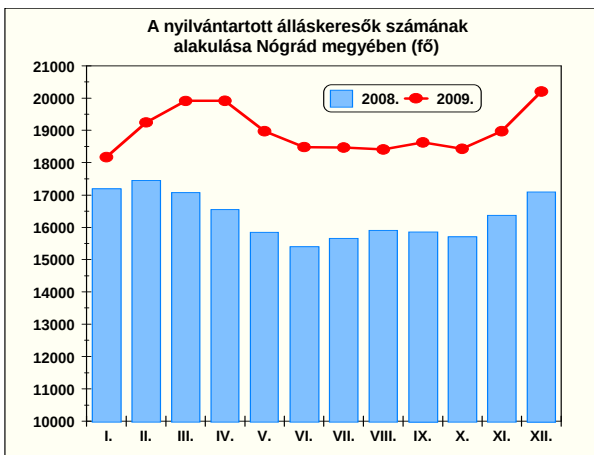
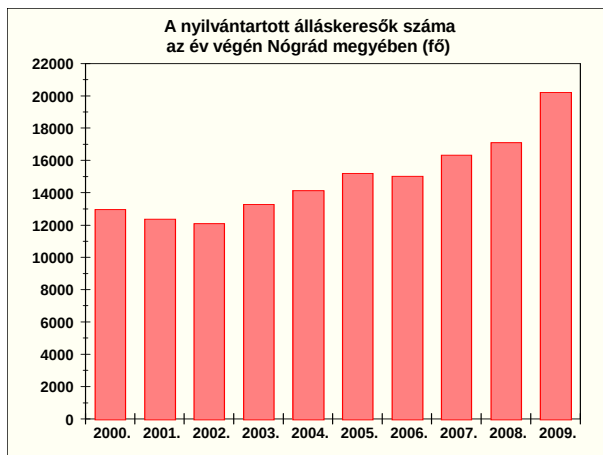
2.1. Az álláskereső számának és összetételének alakulása Nógrád megyében

Az álláskereső számának havonkénti alakulása kedvezőbb volt az országos szintű változásoknál, míg országosan csupán 2, addig Nógrádban 5 hónapban csökkent rövid távon a munkanélküliek száma.

Nógrád megyében 2008. november és 2009. április között folyamatosan növekedett az ügyfelek száma, mivel az őszi-téli hónapokra jellemző szezonális kereslet-csökkenés a gazdasági válság miatt a szokásosnál is intenzívebb volt, amihez az állásukat egyre nagyobb számban elvesztők beáramlása társult.

A létszámcsökkenés májusban vette kezdetét és augusztusig tartott az elhelyezkedési és képzési lehetőségek kedvező alakulásának köszönhetően. A pozitív irányú folyamatot még a pályakezdekők beáramlása sem törte meg. A szeptemberi átmeneti minimális létszámnövekedést követően még októberben is csökkent rövid távon a nógrádi ügyfelek száma a támogatott tanfolyamok magas számának és a pályakezdekők kiáramlásának köszönhetően.

Novemberben újra elkezdődött az álláskereső számának növekedése, ami a korábbi évek tendenciáját követte.



A nyilvántartott állás keresők havi átlagos száma 2009-ben elérte a 18 987 főt, ami utoljára 1994-ben volt ennél magasabb. 2008-hoz képest átlagosan 2 647 fővel, 16,2%-kal több ügyfél várta kirendeltségeink segítségét. A létszámbővülés üteme megegyezett az Észak-Magyarországon mért értékkel, viszont az országos értéktől 10,8%-ponttal alacsonyabb volt.

A jelentős fluktuáció és a létszámnövekedés az állás keresők összetételét is módosította

A 2009. évet is élénk munkaerő-piaci mozgások jellemezték. A gazdasági válság miatt az állásukat elvesztő, illetve az inaktivitásból visszatérők száma kedvezőtlenül alakult 2008. január-decemberhez képest, de a pályakezdők állás keresési lehetőségei is korlátozottabbak voltak, mint tavaly, ezért az ő beáramlásuk is emelkedést mutatott a tavalyihoz mérten.

A munkaviszonyt veszített állás keresők legnagyobb számban a feldolgozóipar területeiről érkeztek (fémfeldolgozás, híradástechnikai termékek gyártása, egyéb nem fém ásványi termékek gyártása, élelmiszeripar, gépipar, fém alapanyag gyártása), de a gazdasági szektoron belül jelentős kibocsátó volt még az építőipar, a gazdasági szolgáltatások és a kereskedelem. Ezen túl meghatározó volt a közfeladatokat ellátók visszaáramlása is.

A munkahelyek megőrzésére irányuló válságkezelés lassította, de nem állította meg az elsődleges munkaerőpiac szűkülését, az új munkaerő iránti kereslet csökkenését. Ezzel szemben jelentősen bővült a támogatott foglalkoztatás piaca, döntően a közfoglalkoztatás munkaerőigénye, ami elsősorban a rendelkezésre állási támogatásban részesülő alacsony iskolai végzettségűek átmeneti, de intenzív kiáramlásához vezetett.

A 2009-ben kilépők többsége rövidebb-hosszabb időre elhelyezkedett vagy támogatott képzésre került, míg a többiek egyéb okból (megyén kívüli költözés, együttműködés hiánya, anyasági ellátásra való jogosultság, nyugdíjkorhatár elérése, nappali tanulmányok folytatása) kerültek ki a regisztrációból.

A korábbi években a kisebb-nagyobb létszámváltozások ellenére az állás keresők megoszlását viszonylag stabil arányok jellemezték mind az év végi, mind a havi átlagos létszámok szerint. **2009-ben viszont a regisztrációban lévők összetétele több szempont szerint is jelentős változás mutatott.**

2008. decemberhez képest alapvetően nem változott sem az állástalanok nemenkénti megoszlása, sem korösszetétele. Az ügyfeleink többsége továbbra is a férfiak köréből kerül ki, akik döntően fizikai munkakörökben szeretnének elhelyezkedni. A munkát keresők fele pedig a legjobb munkavállalási korban (25-44 év) lévőknek számít.

Az álláskeresőket összetételére vonatkozó főbb adatok

Megnevezés	2008. december		2009. december		Létszámváltozás	
	fő	megoszlás (%)	fő	megoszlás (%)	főben	%-ban
Az álláskeresőket száma	17 091	100,0	20 208	100,0	3 117	18,2
Közülük						
Pályakezdő	1 752	10,3	1 906	9,4	154	8,8
Férfi	9 444	55,3	11 348	56,2	1 904	20,2
Nő	7 647	44,7	8 860	43,8	1 213	15,9
Alacsony iskolai végzettségű	8 590	50,3	9 473	46,9	883	10,3
Középfokú végzettségű	8 149	47,7	10 289	50,9	2 140	26,3
Diplomás	352	2,1	446	2,2	94	26,7
25 év alatti	2 702	15,8	3 079	15,2	377	14,0
50 év feletti	3 238	18,9	3 836	19,0	598	18,5
Tartósan regisztrált	6 578	38,5	6 122	30,3	-456	-6,9
Álláskeresőket ellátásra jogosult	4 282	25,1	6 269	31,0	1 987	46,4
Aktív korúak ellátására jogosult	6 868	40,2	7 188	35,6	320	4,7

A képzettségi szint, a munkanélküliség időtartama és az ellátás tekintetében lezajlott kisebb-nagyobb átrendeződést az alábbi okok magyarázzák.

- A kedvezőtlen gazdasági folyamatok a középfokú, nagyrészt szakképzettséggel rendelkezők munkavállalási lehetőségeit szűkítették be leginkább, s az elbocsátások is a szakképzett munkaerő által betöltött munkahelyeket érintették legnagyobb számban. Ez eredményezte, hogy az álláskeresőket között már a középfokú végzettségűek képviselik a legnagyobb arányt.
- A tartósan nyilvántartott álláskeresőket létszáma az eltelt egy évben jelentősen mérséklődött, ezért az álláskeresőket belüli arányuk is számottevően csökkent, s erre az utóbbi években nem volt példa. A pozitív irányú elmozdulás az „Út a munkához” programnak köszönhető, mivel a rendelkezésre állási támogatásra jogosultak többségét ez a réteg alkotja, s döntően őket vonták be a közfoglalkoztatásba.
- Az álláskeresőket ellátás szerinti összetételében is szokatlan súlyeltolódás történt a különböző csoportok között. A munkaviszonyt vesztek intenzív beáramlása következtében dinamikus emelkedett az álláskeresőket ellátásra jogosultak aránya, miközben az önkormányzatok által megállapított aktív korúak ellátásában részesülőket jelentősen csökkent az új szabályozásnak és a közcélú foglalkoztatásnak köszönhetően.

A Nógrád megye területén regisztrált álláskeresőket között decemberben a férfiak 56,2%-ot, a középfokú végzettségűek 50,9%-ot, a korábbi munkaviszony alapján szakmunkát végzők 36,5%-ot, az aktív korúak ellátásában részesülők 35,6%-ot, a 25-34 évesek 25,7%-ot képviseltek, s az egyes csoportokon belül ezek voltak a legmagasabb arányok.

A havi átlagos létszámok szerint az álláskeresőket kiemelt csoportjaiban **a nők, az alacsony iskolai végzettségűek és a diplomások körében az átlagosnál mérsékeltebb volt a létszám-bővülés** 2008. évhez képest, míg **a férfiak, a középfokú végzettséggel rendelkezők, a 25 éven aluliak és az 50 évnél idősebbek létszáma nagyobb arányban emelkedett. A tartósan regisztrált ügyfelek létszáma viszont csökkent.**

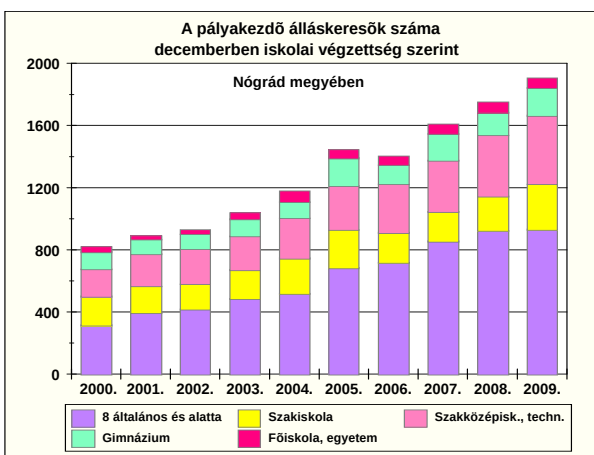
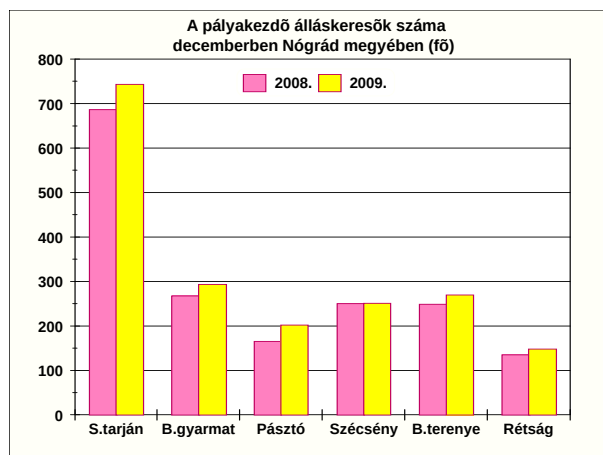
Az álláskeresőket által betölteni kívánt munkakörök vizsgálata szerint 2009 végén közel tízezer fő segédmunkát vagy betanított jellegű, képesítést nem igénylő munkát keresett. A szakképzettek közül legalább 300 fő szeretett volna eladó, lakatos, kőműves, varrónő, adminisztrátor, festő, tehergépkocsi-vezető és hegesztő munkakörben elhelyezkedni.

*A pályakezdő állás keresők létszáma 2009-ben mérsékeltebben emelkedett,
mint az összes állás keresőé*

2009 végén 1 906 fő volt a pályakezdő állás keresők száma, minden 9-10. állás kereső e csoportba tartozott. Létszámuk 154 fővel, 8,8%-kal haladta meg a 2008. decemberi adatot. A létszámbővülés a megye minden kistérségére jellemző volt, amely Pásztó térségében volt a legintenzívebb, 22,4%-os.

A létszámnövekedést 2009-ben több tényező befolyásolta. A munkaerőpiac csökkenő befogadóképessége miatt az előző évinél kevesebben jártak sikerrel az állás keresés során, de sokan elvesztették néhány hónapig tartó munkájukat, ezért szervezetünkől kértek segítséget, ami a belépők számának növekedését okozta. A regisztrált állományból való kikerülés feltételei ugyanakkor kedvezőtlenebbek voltak, mint korábban. Ezen enyhített, hogy az önkormányzatok a fiatalok közül sokkal több személyt vontak be a közcélú munkába, illetve a hiányzó alap- vagy szakképzettséget pótló képzésbe, mint tavaly, viszont az egyéb módon munkához jutók létszáma jelentősen visszaesett.

A havonta átlagosan nyilvántartott fiatalok száma 2009-ben 1 972 fő volt, ami 13,9%-kal meghaladta a 2008. évi adatot.



A pályakezdők összetétele a munkaerő-piaci esélyek szempontjából továbbra is rendkívül kedvezőtlen.

- A fiatalok többsége legfeljebb csak az általános iskolát járta ki, ami a sikertelen elhelyezkedés legfőbb oka. Számuk évről évre növekszik, viszont egy hiányszakma megszerzése esetén jelentősen javulnának munkaerő-piaci esélyeik. 2009 végén már 934 fő tartozott e csoportba.
- A középfokú végzettségű pályakezdők létszáma szinte minden iskolatípus estében az átlagost meghaladó mértékben emelkedett az elmúlt egy évben, mivel a beszűkült munkaerőpiac nem, vagy csak korlátozott számban tart igény a tapasztalatlan fiatal munkaerőre, még akkor is, ha szakmával rendelkezik.
- A gazdasági válság a főiskolát vagy egyetemet végzettek többségénél is meghosszabbította a munkakeresés idejét, ennek ellenére 2009. decemberben kevesebben - összesen 61-en - szerepeltek a regisztrációban, mint 2008. év végén.

A szakképzett vagy érettségivel rendelkező, 2009. december végén regisztrált fiatalok közül a legtöbben irodai adminisztratív jellegű vagy ügyintézői állásokat, eladó vagy kereskedő, fodrász, hegesztő, festő, felszolgáló és szakács munkaköröket kerestek. A diplomások között a mezőgazdasági mérnökök, közgazdászok és a piackutatók voltak a legnagyobb számban.

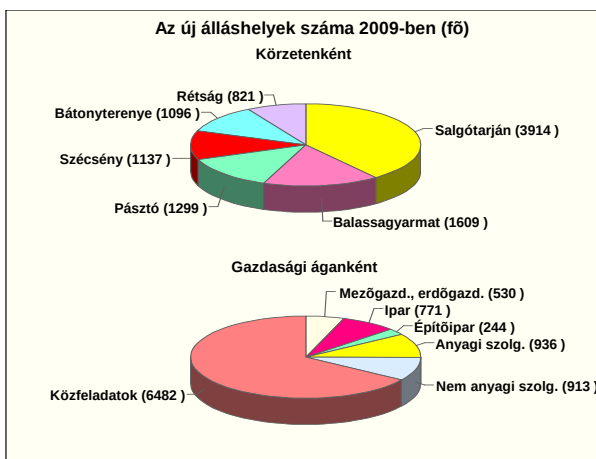
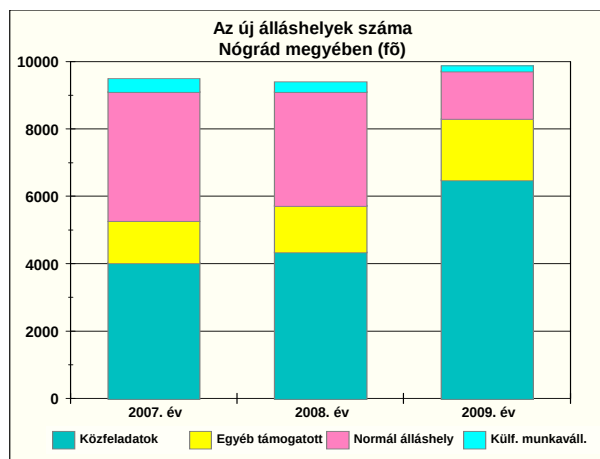
2.2. A munkaerő-kereslet jellemzői Nógrád megyében 2009-ben

A gazdasági szférát a munkaerő-kereslet csökkenése jellemezte 2009-ben

2009 folyamán összesen 9 876 főre vonatkozó munkaerő-igényt tártak fel, illetve fogadtak az ÉMRMK nógrádi közvetítői, ami 481 fővel, 5,1%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az elhelyezkedés lehetősége 4 kistérségben kedvezően alakult, míg Balassagyarmat és Rétság körzetében csökkent az új álláshelyek száma.

A két évig tartó stagnálást követően 2009-ben a kereslet-bővülést az „Út a munkához” program indítása eredményezte, ugyanis a települési önkormányzatok többsége kérte a közcélú foglalkoztatásra kerülők közvetítését, ami a 12 hónap alatt 5 700 főt jelentett.

A pénzügyi-gazdasági válság következtében elvesztett piacok és a fizetőképes lakossági kereslet folyamatos csökkenése miatt az egy évvel korábbihoz képest jelentősen visszaesett a gazdasági szektorban tevékenykedő munkáltatók foglalkoztatási szándéka. A mezőgazdaság és a kereskedelem kivételével a gazdaság minden területén sokkal kevesebb állást kínáltak a munkáltatók, mint 2008-ban.



A munkaadók az év folyamán bejelentett állások mindössze 16%-ához (1 582 fő) nem igényeltek támogatást, ami az előző évi aránytól 23%-ponttal alacsonyabb volt.

Az üres új álláshelyek nagy többsége (84%-a) 2009-ben is támogatási igénnyel társult, melyek jellemzően közfeladatokhoz kapcsolódtak. Az egyéb (bér és járulék jellegű) támogatásainkkal a nyílt munkaerőpiacra tudtuk visszavezetni ügyfeleinket. A nehéz gazdasági helyzetben a munkáltatók előző évinél nagyobb hányada kérte a segítségünket az álláskereső foglalkoztatásához.

A munkaerő-kereslet szezonális csökkenése és a betöltött álláshelyek törlése következtében 2009 végén Nógrád megyében mindössze 173 álláshely szerepelt a hat kirendeltség nyilvántartásában, ami körzetenként 3-79 közötti munkaerőigényt jelentett.

A munkáltatók az év folyamán több mint 6 700 képesítéshez nem kötött álláshelyet kínáltak az elhelyezkedni szándékozók számára, ezek 94%-a segédmunkára irányult, 6%-uk pedig gyártósori összeszerelőknak, gépkezelőknak, járművezetőknek szólt. A szakképzettek közül elsősorban az eladók, irodai adminisztrátorok és ügyintézők, húsfeldolgozók, lakatosok, kőművesek, szociális ápolók, felszolgálók és a hegesztők voltak kelendőek, részükre a megye területén 51-294 álláshelyet ajánlottak fel a munkáltatók. E képesítésekkel többnyire minden kistérségben lehetőség nyílt néhány fő elhelyezkedésére.

A munkahelyek megőrzésére szolgáló támogatási lehetőségek nagyarányú bővítése ellenére 2009-ben Nógrád megyében is **emelkedett a csoportosnak minősülő létszámleépítések száma**. A bejelentésére vonatkozó jogszabály szerint eljárva **14 munkáltató 763 főt** érintő csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó döntésről tájékoztatta szervezetünket.

A csoportos létszámleépítésben érintettek számának alakulása Nógrád megyében (fő)

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
555	590	741	1 418	942	1 331	419	220	34	763

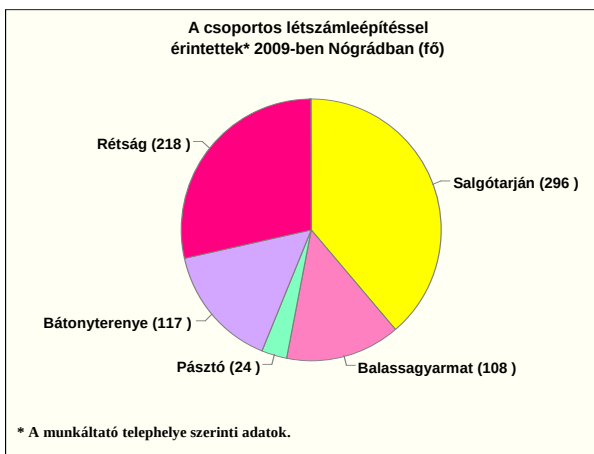
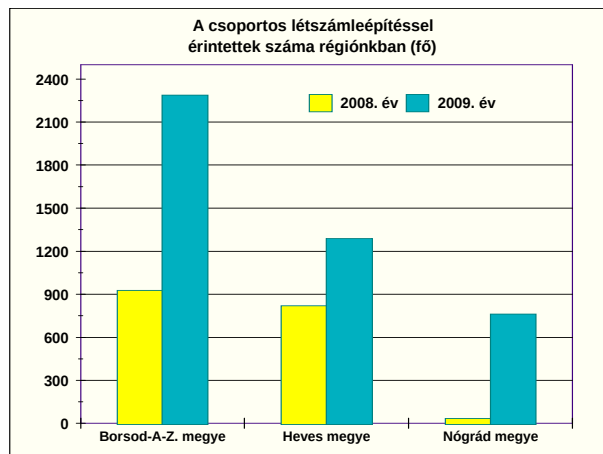
Nógrád megyében egyedül a szécsényi kistérségből nem jeleztek csoportos létszámleépítést.

A legtöbben Salgótarján körzetében veszítették el munkahelyüket, négy vállalkozásnál 296 főt bocsátottak el, melyek nagyobb része a különböző felmondási idők következtében 2010-ben realizálódik. Balassagyarmaton két cégnél 108 fő, Pásztó körzetében egy vállalkozásnál 24 fő, Bátonyterenye térségében négy bejelentésben 117 fő, míg Rétság körzetében három vállalkozásnál 218 fő volt érintett.

A munkáltatók többsége a megrendelések jelentős visszaesése miatt kényszerült létszámcsökkentésre, míg néhányan költségtakarékossági okok miatt átszervezést hajtottak végre, több vállalkozás pedig fizetéseketelenség következtében felszámolás alá került.

A válság okozta munkahely megszűnések 86%-a a feldolgozóipart sújtotta, jellemzően a nem fém ásványi termék gyártása, a közúti gépjármű gyártása és az elektronikai alkatrészgyártás területét, melyeken 100 főt meghaladó volt az elbocsátás. A leépítések további része a szállítás (13%) és a pénzügyek (1%) szektorából került bejelentésre.

A regisztrálást kérők adataiból ismert, hogy a tavaly megvalósított létszámcsökkentések zöme nem esett bejelentési kötelezettség alá, mivel a határozott idejű szerződések lejártá, illetve a bérelt munkavállalók igénybevételeének megszüntetése nem tartozott bejelentési kötelezettség alá.



A 2008 utolsó negyedében uralkodóvá vált pénzügyi és gazdasági válság jelentősen visszavetette az új munkahelyek létrejöttét. 2009. január-decemberben Nógrád megyében két újonnan alakuló vállalkozás 50 fős létszámgigényéről és további 4 olyan, korábban már működő társaságról szereztek tudomást kirendeltségeink, melyek 10 fő feletti, összesen 73 fős létszám bővítést hajtottak végre.

A rétsági körzetben 26 fővel kezdte meg tevékenységét egy rehabilitációs foglalkoztató, míg Salgótarjánban 24 fővel indult a termelés a műanyagipari termékeket előállító vállalkozásnál. Jelentősebb létszám bővítést 3 megyeszékhelyen működő cég, intézmény tudott megvalósítani, ők 58 fő közvetítését kérték, míg Pásztón 15 fővel növelte dolgozói számát egy vállalkozás.

3. A munkaerő-piaci feszültségek csökkentése érdekében nyújtott támogatások, szolgáltatások

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ 2009. évre vonatkozó szakmai célkitűzései a gazdasági válság kedvezőtlen munkaerő-piaci következményeinek mérséklésére, a munkahelyek megőrzésére, számuk bővítésére, az álláskereső képzettségének, alkalmazkodó képességének növelésére, az aktív korúak szociális támogatásával összefüggő teendők ellátására irányultak.

A kiemelten kezelt munkaerő-piaci feszültségek által érintettek köre nagyrészt fedte a régióban korábban is a támogatások elsődleges célcsoportjának tekintett álláskeresői rétegeket, amely a válság hatására kiegészült a munkahelyük elvesztésével vagy a tartós munkanélküliség kialakulásával fenyegetett munkavállalókkal.

*2009-ben Nógrád megyében közel 14 ezer fő talált munkát
a munkaügyi kirendeltségek által nyújtott szolgáltatások segítségével*

Ügyfeleink többsége az elhelyezkedés reményében tartja a kapcsolatot szervezetünkkel. Ennek az elvárásnak a munkaerő-közvetítési igénnyel nyilvántartásba vett állásajánlatok felkínálásán kívül az önálló álláskeresőkhöz nyújtott tanácsadással, valamint az ügyfélszolgálatainkon kialakított öninformációs terek, az ún. M-pontok működtetésével tudnak eleget tenni kirendeltségeink.

A munkaügyi kirendeltségek nyújtott szolgáltatások mellett 24 Foglalkoztatási Információs Pont is működik Nógrád megye területén művelődési házakban, önkormányzatoknál, illetve egyesületeknél. Az önálló tájékozódást a munkaügyi központ internetes címet tartalmazó tájékoztatóval és az álláskeresőt segítő egyéb információs, tájékoztató anyagokkal segíti. A **FIP-pontok** lehetőséget biztosítanak arra, hogy az álláskereső lakóhelyükön vagy annak közelében juthassanak olyan naprakész információkhoz, melyek az önálló álláskeresőben hatékony támogatást tudnak nyújtani.

Az **Álláskereső Klub** háromhetes csoportfoglalkozások szervezésével, álláskeresői technikák oktatásával, egyéni álláskeresői tanácsadással, információnyújtással segíti elő ügyfeleink elhelyezkedését. A **Foglalkozási Információs Tanácsadó** naprakész, folyamatosan bővülő információs bázissal áll az álláskereső rendelkezésére, valamint EURES tanácsadó is segíti a tájékozódást.

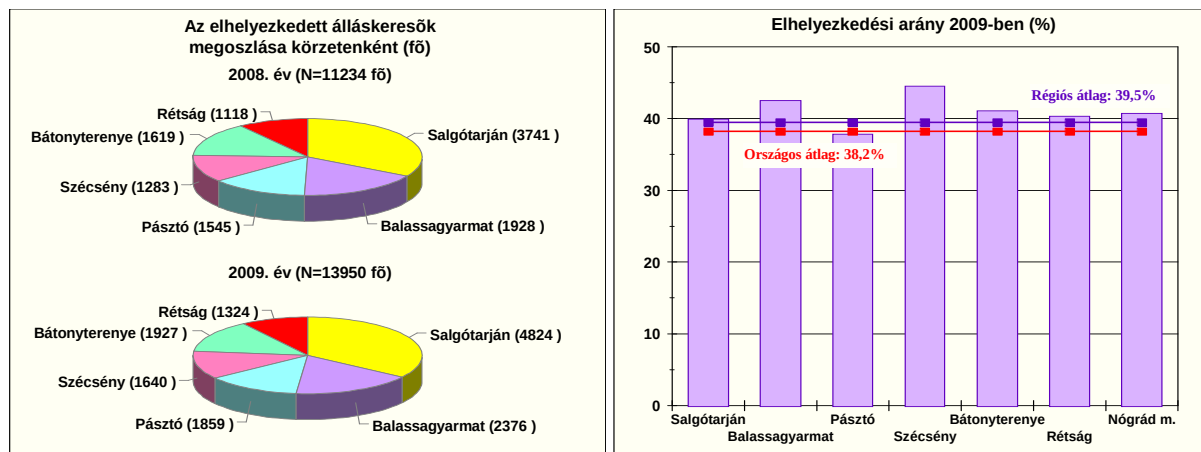
A foglalkoztatottá váltak számának alakulása Nógrád megyében

Megnevezés	2008.		2009.		Változás	
	fő	megoszlás (%)	fő	megoszlás (%)	2009.-2008. (fő)	2009./2008. (%)
Foglalkoztatottá váltak száma összesen	11 234	100,0	13 950	100,0	2 716	24,2
Ebből						
Támogatott munkahelyre	4 768	42,4	7 865	56,4	3 097	65,0
Nem támogatott munkahelyre	6 466	57,6	6 085	43,6	-381	-5,9

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ, illetve nógrádi kirendeltségei valamely támogatásának, szolgáltatásának igénybevételével **2009-ben 13 950 fő jutott munkához, számuk 2 716 fővel, 24,2%-kal több mint 2008-ban.**

Az év során a nógrádi kirendeltségeken megfordult **ügyfelek 40,7%-a került vissza a munkaerőpiacra**, s ez az arány meghaladja az észak-magyarországi régió átlagát, de kedvezőbb az országos mutatónál is. Nógrád megyében 2008-hoz képest átlagosan 3,7%-ponttal javult az elhelyezkedési arány, melynek nagysága kistérségenként 0,4 és 8,1%-pont között változott.

Az elhelyezkedők létszáma a kistérségek mindegyikében jelentősen emelkedett, viszont Pásztó és Rétság körzetében a regisztrált ügyfelek számának bővülése megközelítette a munkába állókét, ami esetükben az elhelyezkedési arány stagnálását jelentette. A hátrányosabb helyzetű kistérségekben a kedvező eredmény egyértelműen a közcélú foglalkoztatásnak köszönhető.



A támogatással elhelyezkedettek (7 865 fő) aránya a megyében meghaladta az 56%-ot, ami körzetenként 43,8 (Rétság) és 64% (Szécsény) közötti értéket mutatott. A jelentős (65%-os) létszámnövekedés következtében 2008-hoz képest 14%-ponttal emelkedett a mutató értéke. A gazdasági szféra csökkenő létszámigénye miatt nem támogatott munkaviszonyt az előző évinél kisebb számban, illetve arányban létesítettek ügyfeleink. Egyedül a rétsági körzetben történt minimális létszámnövekedés.

Évek óta egyik fő célkitűzésünk, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű csoportokat kedvezőbb pozícióba juttassuk. 2009-ben több csoportban is sikerült javítani az elhelyezkedési arányokat, bár továbbra is az átlag alattiak a mutatók. A régiós és az országos átlagnál azonban mind az öt réteg esetében kedvezőbbek a nógrádi eredmények.

A foglalkoztatottá váltak aránya az érintett létszámon belül (%)

Megnevezés	Nógrád megye		Észak-Magyaró.	Országosan
	2008. év	2009. év	2009. év	2009. év
25 év alattiak	35,0	39,3	38,0	35,2
50 év felettiak	36,7	34,7	32,9	32,1
Nők	34,2	36,6	35,4	36,1
Tartósan álláskereső	23,5	33,1	32,2	29,6
Megvált.munkaképességűek	28,9	27,2	26,9	26,4
Összes álláskereső	37,0	40,7	39,5	38,2

2009. január-decemberben a kirendeltségeken jelzett álláshelyek jellegéből adódóan döntően alacsony iskolai végzettségű álláskereső

3.1. A munkanélküliség mérséklése érdekében rendelkezésre álló eszközök, források felhasználásának alakulása

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ Nógrád megyei kirendeltségei 2009-ben a Munkaerő-piaci Alap Foglalkoztatási alaprészének decentralizált keretéből 821,9 millió Ft-ot használtak fel a különféle támogatásokra, míg a központi keretéből 204,1 millió Ft a munkahelyek megőrzését, újak létesítését, foglalkoztatási programok megvalósítását segítette. Az elkülönített képzési keretből további 20,6 millió Ft-tal a foglalkoztathatóság javításához járult hozzá. **Az MpA Foglalkoztatási alaprészéből így összesen 1 046,7 millió Ft segítette a munkaerő-piaci feszültségek enyhítését Nógrád megyében.**

Az MpA Foglalkoztatási alaprészének felhasználásához kapcsolódó főbb adatok

Megnevezés	Észak-Magyarország		Nógrád megye	
	2009. évi kifizetés (e Ft)	Érintett létszám (fő)	2009. évi kifizetés (e Ft)	Érintett létszám (fő)
Képzés	1 276 096,4	4 181	258 913,0	863
Közhasznú foglalkoztatás támogatása	998 449,7	5 238	166 491,1	728
Bér és járulék jellegű támogatások	1 670 010,0	8 127	329 572,3	1 431
Területi mobilitást elősegítő tám.	26 393,3	513	7 297,0	139
Munkahelymegőrzés támogatása	62 044,8	326	8 935,4	46
Vállalkozás indítását elősegítő tám.	292 335,6	853	39 042,2	130
Munkaerő-piaci programok	11 674,8	14	11 674,8	14
Munkaerő-piaci szolgáltatás tám.	9 541,6	3 755	0	0
Egyéb	5 791,3	0	0	0
Decentralizált FA összesen	4 352 337,5	23 007	821 925,8	3 351
FA Képzési keret	269 027,3	1 296	20 641,9	91
Munkahelymegőrző támogatások	647 188,7	2 030	112 322,6	364
Munkahelyteremtő beruházások tám.*	320 967,9	304	18 092,0	14
Munkaerő-piaci programok	402 579,2	841	73 702,6	118
Egyéb költségek	5 302,7	0	0	0
Foglalkoztatási Alap összesen	5 997 403,3	27 478	1 046 684,9	3 938

*A 2009 végéig megvalósított beruházások Vállalt plusz létszám a beruházás megvalósítása végén.

A régióban felhasználható források eszközönkénti felosztásakor a gazdasági válság negatív hatásainak fékezése volt a cél az által is, hogy valamennyi kirendeltség arányaiban a legnagyobb támogatási összeget a foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatásra irányozta elő.

Számítva a nehéz gazdasági helyzetben megnövekvő képzési igényekre, az előző évhez képest több forrás támogatta a munkaerő-piaci képzések indítását az egész régióban. A közfoglalkoztatás szerkezetének átalakítása következtében a közhasznú foglalkoztatásra elkülönített forrás értékteremtő, projektszerű munkavégzés céljára, valamint a közcélú foglalkoztatás munkairányítási teendőinek segítésére került felhasználásra.

A **bér- és járulék jellegű támogatásokkal** az elsődleges munkaerőpiacra kerülnek vissza ügyfeleink. Az év során 1.431 fő foglalkoztatását segítettük elő ily módon.

A második legnagyobb létszámot a **képzésben** részt vevők tették ki (863 fő). A 2009-ben indított képzések széles szakirány skálát öleltek fel, a hagyományos építőipari, fémipari képzések mellett megtalálhatóak voltak a szakképesítéssel rendelkezők kiegészítő nyelvi képzései, a számítástechnikai tanfolyamok, a gépjárművezetői képzés, valamint a szolgáltatói szféra szakirányai is.

A **közhasznú foglalkoztatás** korábbi vezető szerepe - a települések szervezte közcélú foglalkoztatás bővülése nyomán - megszűnt ugyan, de 2009. január-decemberben még így is 728 fő hátrányos helyzetben lévő álláskereső dolgozott támogatásunk mellett a másodlagos munkaerőpiacon közhasznú munkavégzés keretében.

Az egyes eszközök kombinációjával megvalósuló programok évek óta segítik az álláskeresőket kiemelt csoportjait. 2009-ben Nógrád megyében több **munkaerő-piaci program** működött.

- **Az Esélyt a non-profit szervezeteknek program** célja a non-profit szektor önfenntartási képességének, társadalmi szerepének erősítése, a nők munkaerő-piaci esélyeinek javítása. A programra pályázott non-profit szervezeteknél 2009-ben 14 fő 45 év feletti nő foglalkoztatására került sor 4 kistérségben.
- A Gyermekszegénység elleni Nemzeti Program „Gyermek esély” c. pályázat révén indulhatott el 2007 közepén a **„Szécsényi gyerekesély” program**, melyhez szervezetünk is támogatást nyújtott az első két évben. A munkaerő-piaci program célja az ÉMRMK Szécsényi Kirendeltségén nyilvántartott álláskereső elhelyezkedésének elősegítése a program keretében támogatott tevékenységekben, Gyerekházakban és egyéb szolgáltatást biztosító munkahelyeken, továbbá azon álláskereső munkavállalási esélyeinek növelése, munkához juttatása, akik a gyermek elhelyezési problémák és szegénység miatt eddig nem tudtak munkát vállalni. A programban a támogatott foglalkoztatás 2007. június 1-től 2009. augusztus 31-ig tartott, amely az első évben 20, a második szakaszban 25 főt érintett.
- A **„Szakmával rendelkező rendszeres szociális segélyben részesülő pályakezdekők foglalkoztatására irányuló központi munkaerő-piaci program”** célja, hogy a 25 év alatti szakképzett, rendszeres szociális segélyben részesülő fiatalok munkatapasztalat-szerzését elősegítse támogatott foglalkoztatás révén. Nógrád megye négy körzetében 14 célcsoportba tartozó fiatal lett a program részt vevője.
- A szintén központi **„Postapartner” program** azon személyek részére nyújt lehetőséget munkaerő-piaci szolgáltatások, támogatások igénybevételére, akik a postai átszervezés révén veszítették el munkaviszonyukat. A Nógrád megyeiek a program IV. ütemébe (2009-2011.) 2010. május 30-ig léphetnek be. A Magyar Posta Zrt. 19 településen adja át üzemeltetésre a szolgáltatóhelyeit. A közbeszerzési eljárás eredményeként Nógrád megyében 25 postahivatal vállalkozás formájában működik tovább, s az elbocsátott dolgozók ismételt foglalkoztatásához folyamatosan érkeznek a támogatási igények, melyekben az év végéig 36 fő volt érintett.

Az ÉMRMK nógrádi kirendeltségein 2009-ben a Munkaerő-piaci Alap régiókra **elkülönített képzési keretéből** 91 fő képzése valósult meg. A tanfolyamok többsége az „Út a munkához” programhoz kapcsolódott, amely a leghátrányosabb helyzetű rétegek munkaerőpiacra történő visszajutását elősegítő felzárkóztató/ismeretpótló képzés lebonyolításával a szakképzettség megszerzésének esélyét kívánta biztosítani a 35 éven aluliak körében.

A Munkaerő-piaci Alap foglalkoztatási alaprészéből támogatásokra fordítható összeg 2009-ben is kiegészült a pályázat útján elnyerhető összegekkel, valamint uniós forrásokkal.

Nógrád megyében nagy hagyománya van a **közmunkaprogramoknak**. 2009-ben e területen több lehetőség (téli, téli erdőművelési, kórházi, erdőművelési, közúti, vasúttisztasági közmunka) segítette az álláskeresőket a jövedelemszerzésben.

A 2008 decemberétől 2009 április közepéig tartó **téli közmunka** keretében négy kistérség 57 településén **417 fő** foglalkoztatása valósult meg a Szociális és Munkaügyi Minisztérium **169,3 millió Ft-os támogatásával**.

A rendelkezésünkre álló statisztikai adatok szerint a decemberi zárónapig - a cserélődésekkel, ismételt programba vonással együtt - **580 fő kapcsolódott be** a 2009-ben indított meghívásos programokba, melyekhez 179 millió Ft minisztériumi támogatás társult.

A 2009-ben közmunkára kerülők száma körzetenként (fő)

Salgótarján	Balassagyarmat	Pásztó	Szécsény	Bátönyterenye	Rétság	Nógrád megye
245	82	19	57	113	64	580

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium 2009-ben két pályázatot hirdetett **munkahelyteremtő beruházások** támogatására.

- Az MPA-2009-1 számú pályázat fő célja: új munkahelyek létrehozását eredményező beruházások támogatása elsősorban az ország gazdasági, társadalmi és foglalkoztatási szempontból kedvezőtlen helyzetű térségeiben. Nógrád megyéből e támogatásra 12-en pályáztak, s a minisztérium hatot sorolt a nyertesek közé. A munkáltatók döntését követően öt esetben került sor szerződéskötésre, de egyikük nem teljesítette a vállalt kötelezettséget. A 2009-ben végül kifizetett 18,1 millió Ft támogatásból 14 új munkahely létesülhetett, miközben a négy támogatott cégnél további 65 fő állása is megmaradt.

- Az MPA-2009-2 számú magas hozzáadott értékű tevékenységek munkahelyteremtő beruházásainak támogatásának célja: új munkahelyek létrehozásának ösztönzése a humántőke-igényes gazdasági ágazatokban, ahol az üzleti tevékenység létrehozását, bővítését célzó beruházás megvalósításával jelentős számú munkavállaló tartós foglalkoztatására nyílik lehetőség. A Nógrád megyei cégek nem éltek ezzel a támogatási lehetőséggel.

A pénzügy-gazdasági válság következtében **jelentősen felértékelődött a munkahelymegőrző támogatás szerepe, melyre különféle forrásokból több program is rendelkezésre állt.**

- Hagyományos munkahelymegőrző támogatás a decentralizált foglalkoztatási alaprészből
- Válságkezelés, szerkezetváltás központi program
- A regionális munkaügyi központok aktív szerepvállalását igénylő „A munkahelyek megőrzéséért” elnevezésű központi program
- „A foglalkoztatottság megőrzésének támogatása a gazdasági visszaesés következtében átmenetileg nehéz helyzetbe jutott munkáltatóknál” OFA program (Megőrzés-9122, Munkába-9124)
- Munkahelymegőrző támogatás munkaidő-csökkentéssel és képzéssel kombinálva (TÁMOP 2.3.3)

Munkahelymegőrző támogatáshoz kapcsolódó Nógrád megyére vonatkozó 2009. évi adatok

Pályázati rendszer megnevezése	Forrás megnevezése	Benyújtott pályázatok száma	Támogatott pályázatok száma	Megítélt támogatás összege	Érintett létszám
		db	db	e Ft	fő
Hagyományos, régiós forrásból	Dec. FA	15	8	13 628	61
Válságkezelés-szerkezetátalakítás	Központi FA	1	1	20 849	54
„Munkahelyek megőrzéséért”	Központi FA	51	12	113 734	326
OFA*	Központi FA	35	16	86 052	101
TÁMOP 2.3.3.*	Európai SZA	3	2	122 809	56
Összesen		105	39	357 072	598

* A pályázatok elbírálása folyamatban van.

A nehéz helyzetbe került munkáltatók igyekeztek kihasználni a támogatási lehetőségek valamelyikét. A Nógrád megyei munkáltatók által beadott 105 kérelemből 2009 végéig 39 esetben született kedvező döntés, amely 598 fő munkahelyének megőrzését tette lehetővé.

2008-ban indult a Társadalmi Megújulás Operatív Program 1.1 intézkedése keretében a **„Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért” c. program**, amely az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ kiemelt projektje. A program eredetileg 2009 végén zárult volna, azonban a 2009. évi támogatási szerződés módosítása lehetővé teszi a program 2011. április 30-ig tartó folytatását. A kiterjesztett projektidőszakra további bevonandó ügyféllétszámot és pénzügyi forrást kapott az ÉMRMK.

A program két szakaszának megvalósítására - az ügyfelek támogatására és a végrehajtással kapcsolatos működési költségek fedezésére - 9 806,1 millió Ft áll a TÁMOP 1.1.2 program révén a régió rendelkezésére. Ebből 8 902 fő programba vonását tervezzük az álláskereső kiemelt célcsoportjaiból.

Nógrád megye községeiben a hat célcsoportból (alacsony iskolai végzettségűek, fiatalok, illetve pályakezdők, az ötvenedik életévüket betöltötték, a munkaerőpiacra visszatérő gyermek-gondozáshoz kötődő ellátásban vagy ápolási díjban részesültek, továbbá a családon belüli többszörös munkanélküliséggel érintettek, valamint a második szakasztól a válság miatt munkanélkülivé vált emberek) **1 712 fő bevonását tervezzük.** 2009. december végéig már 1 610 fő lépett be valamelyik támogatási formába, melyekhez kapcsolódóan 898,7 millió Ft-ot fizettünk ki. Az álláskereső jelentős hányada a szakképzést követően bérköltség támogatás mellett visszakérült a munkaerőpiacra, de többen önállóan is találtak munkát.

A **„Megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjának és foglalkoztatásának elősegítése”** című, 5 évet átölelő kiemelt programunk (TÁMOP 1.1.1) szintén az Unió támogatásával valósul meg. A projekt célja az ügyfelek korábbi munkahelyre való visszatérését vagy más, nyílt munkaerő-piaci munkáltatónál történő elhelyezkedését elősegíteni, valamint a munkáltatókat megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására ösztönözni, továbbá új, a rehabilitációban hasznosítható módszerek feltárása, bevezetése.

A program megvalósítására 1.852,7 millió Ft-ot fordíthatunk, ami régiókban 1 163 fő bevonását teszi lehetővé. 2009 végére a három megyében bevont létszám elérte az 1 133 főt.

Nógrád megyében 2009 végéig 112 fő rehabilitációs járadékos ügyfél és 57 egyéb megváltozott munkaképességű személy lett a program résztvevője. A támogatási eszközökbe 21,3 millió Ft ráfordítással 142 főt vontunk be, döntő többségük bérköltség támogatással (munkakipróbálás, munkagyakorlat-szerzés) helyezkedett el. A program résztvevői számára számos humán-szolgáltatás (rehabilitációs tanácsadás, egyéni munkatanácsadás, pályaválasztási tanácsadás, munkaerő-piaci információadás, munkaközvetítés) nyújtására is sor került.

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ 2009. évi tevékenységében kiemelt helyet foglal el az **„Út munkához” program** megvalósítása. A program keretében az önkormányzatok szerepvállalása a közfoglalkoztatás területén lényegesen megnövekedett, a közcélú és a közhasznú foglalkoztatás forrásai összekapcsolódtak, és a jelentős nagyságrendű összeggel közvetlenül az önkormányzatok rendelkeznek. Ennek köszönhetően számos feladat hárult rájuk, amelyekből kiemelkedett az aktív korúak rendszeres szociális segélyében részesülők szociális ellátásra való jogosultságának felülvizsgálata, a közfoglalkoztatási terv elkészítése és annak megvalósítása.

2009. április végére minden Nógrád megyei önkormányzat elkészítette a közfoglalkoztatási tervét, melyben 8 350 fő RÁT-ra jogosult személy adatai szerepeltek. Közülük csaknem 5 700 fő foglalkoztatását irányozták elő. Az önkormányzatok, illetve intézményeik túlnyomó része kérte a kirendeltségeink közreműködését, a bejelentett álláshelyekre az ügyfelek közvetítését. Jelentős létszámbevonás a második negyedévtől kezdődött meg, s az év végére **a rövidebb-hosszabb ideig dolgozók létszáma meghaladta a 6 ezer főt.** Ehhez a tervezett összeg 74%-át, több mint **2,1 milliárd forintot használtak fel az önkormányzatok a központi költségvetésből.**

Az SZMM az önkormányzatok közcélú foglalkoztatáshoz kapcsolódó többletfeladatok elvégzését segítő közfoglalkoztatás-szervezőkre vonatkozó pályázatot írt ki. Nógrád megyében 43 fő foglalkoztatása valósult meg.

A fiatalok munkatapasztalat-szerzését elősegítő **START-program** 2005. októberében indult, amely 2007. július 1-től történő bővítésével - START-plusz és START-extra program - újabb hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának elősegítése valósulhat meg célzott járulék-kezdvezmény biztosításával.

A 2009. december 31-én lezárt adatok szerint Nógrád megyében START kártyát 2 970 fő, START Plusz kártyát 1 475 fő, míg START Extra kártyát 1 110 fő igényelt.

Az „Út a Munkához” programhoz kapcsolódó Start Régió Program a legkedvezőtlenebb helyzetű kistérségben biztosít járulékmentességet bizonyos feltételek teljesülése esetén.

3.2 Az álláskeresők részére nyújtott szolgáltatások alakulása

A humánszolgáltatásokat a kirendeltségi munkavállalási tanácsadók biztosították, s emellett minden megyeszékhely kirendeltsége - így Nógrádban a Salgótarjáni Kirendeltség és Szolgáltató Központ - mint szolgáltató központ is működött, ahol az Álláskereső Klub, a Foglalkozási Információs Tanácsadó és a Rehabilitációs Információs Centrum által nyújtott többlétszolgáltatások igénybevételére is lehetősége nyílt minden ügyfelünknek.

Az **Álláskereső Klub** elsősorban csoportos foglalkozásokat tartott regisztrált álláskeresők részére. Szolgáltatását megyei szinten végezte. 2009-ben az ügyfelek részéről az érdeklődés a rövid időtartamú csoportos foglalkozások iránt volt a legnagyobb.

Álláskeresői technikák oktatása 6 alkalommal 81 fő részvételével indult a Salgótarjáni Kirendeltség és Szolgáltató Központban, míg a többi 5 nógrádi kirendeltségen összesen 152 fő részvételével került sor ezeknek a foglalkozásoknak a megvalósítására. A klub szolgáltatásairól az új belépőknek tartott csoportos tájékoztatókon kaptak információt az ügyfelek, s az érdeklődők önként jelentkeztek a foglalkozásokra.

Kollégáink 2009-ben 23 *reintegráló csoportos foglalkozást* is tartottak 282 fő részvételével. Az ügyfelek részére az álláskeresői megállapodásban rögzítették a közvetítők a részvételt. A szolgáltatásba irányítottak behívása folyamatosan történt.

A munka világából hosszabb ideje kiesett, elbizonytalanodott ügyfelek munkavállalási készségének erősítésére elsősorban *motivációs, készséget fejlesztő foglalkozásokat* szerveztek. *Egyéni tanácsadás* keretében további 447 fő kért segítséget álláskeresőkhöz, szakmai önéletrajzíráshoz, motivációs- és kísérőlevél íráshoz.

A **Foglalkozási Információs Tanácsadó** 2009-ben 6 711 főt fogadott. Az előző évek mutatóihoz képest mind az állást kereső ügyfelek, mind az egyéb szolgáltatást igénybevevők létszáma jelentős mértékben emelkedett. A látogatók magas száma jelzi, hogy a FIT 2009-ben is népszerű volt az ügyfelek körében, a csoportos tájékoztatók után sokan keresték fel egyénileg is a tanácsadókat.

A FIT-et *egyéni információszerzés és tanácsadás* céljából 1 625 fő kereste fel, ebből 851 fő álláskeresőkhöz igényelt segítséget, 517 fő külföldön szeretett volna elhelyezkedni, és e kapcsán használta ki az EURES-hálózat adta lehetőségeket, 257 fő pedig egyéb képzési, munkaerő-piaci információt kért a tanácsadóktól.

A *csoportos foglalkozások, tájékoztatók* száma ugrásszerűen megemelkedett, 2009. évben 204 csoportban 5 086 fő vett részt valamely csoportfoglalkozáson. Közülük közel 4 ezer fő a munkaügyi szervezet által kínált ellátásokról, támogatásokról, szolgáltatásokról kapott részletes tájékoztatást, a többiek képzési tanácsadáson, vagy álláskeresői tanácsadáson, vagy egyéb, csoportos vagy egyéni, pl. önismeret fejlesztő tanácsadáson vett részt.

A **Rehabilitációs Információs Centrum** (RIC) a megváltozott munkaképességű ügyfeleink számára nyújtott komplex szolgáltatást, melyet 2009. január-decemberben 1 013 fő megváltozott munkaképességű ügyfél keresett fel.

A RIC-ben elérhető humánszolgáltatások közül jellemzően *rehabilitációs tanácsadást, egyéni munkatanácsadást és több esetben egyéni álláskeresői tanácsadást nyújtottak* kollégáink. Nagyon fontos az ügyfelek tájékoztatása arról, hogy a különböző ellátások mellett hogyan végezhetnek munkát, ezért erről, a TÁMOP 1.1.1 programról és a rehabilitációs járadékról a Nógrád Megyei Hírlapban megjelent két újságcikkben adtunk közre az információkat. A széleskörű tájékoztatás érdekében a megyei napilapban jelent meg a *Rehabilitációs Hírlevél* és elkészült a „Van esély” című film, amelyekben bemutattuk a TÁMOP 1.1.1. programot, illetve ismertettük a rehabilitációs járadékra való jogosultság és az együttműködés feltételeit.

A Salgótarjáni Kirendeltség és Szolgáltató Központ, mint kiemelt szolgáltatási hely mellett **valamennyi kirendeltség** az erre felkészült tanácsadói révén ellátta az alapvető humán-szolgáltatási tevékenységet, így legtöbbször hozzájuk fordultak a segítséget kérő állástalanok. 2009-ben Nógrád megye 6 kirendeltségén több mint **16,5 ezer fő volt részese valamilyen egyéni vagy csoportos tanácsadásnak**. A legtöbben álláskeresői és képzési tanácsadásban részesültek.

A munkaügyi szervezetünk évek óta komoly figyelmet fordít a fiatalok munkavállalási esélyeinek növelésére, munkanélküliségük megelőzésére. **Preventív tevékenység** keretében minden tanév végén a kirendeltségek munkatársai ismertetik a végzős középiskolás diákokkal, illetve szüleikkel szervezetünk szolgáltatásait, az elhelyezkedni nem tudók esetében a pályakezdőknek nyújtható támogatási formákat, a regisztráció előnyeit.

3.3 Partnerségi kapcsolatok

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ 2009. november 10. és 18. között rendezte meg regionális **rendezvénysorozatot** „**Szabad a pálya...**” címmel. Nógrád megyében Salgótarjában került sor az összevont, s ezáltal a megye minden kistérségét érintő pályaválasztási kiállításra, valamint EU-Programbörzére.

Az első napon megtartott **pályaválasztási kiállítás** szervezésével fő célunk az volt, hogy komplex információt nyújtsunk pályákról, foglalkozásokról, munkaadókról, hiányszakmákról, üres álláshelyekről. Iskolarendszeren belüli és kívüli oktatási-képzési lehetőségek bemutatásával segítséget kívántunk adni a fiataloknak és álláskeresőknél a pálya- és iskolaválasztásban, módosításban. A kiállítók színes és változatos formában mutatták be intézményeiket, az oktatott szakirányokat, illetve szakmákat. Főként a munkaerőpiacon keresett szakmákat, azok munkafolyamatait, munkaeszközeit és termékeit ismerhették meg tanulók.

A Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a megyei gyakorlati szakképző helyeket bemutató kiadvány összeállításával segítette a résztvevők tájékoztatását. A rendezvényt partnereink közreműködésével megtartott „**Pályaorientációs Szakmai Fórum**” és „**Pályaválasztási Vetélkedő**” gazdagította.

A rendezvény második napján az „**EU-Programbörze**” keretében a látogatók megismerhették a TÁMOP programok és az EURES lehetőségeit, a munkáltatók állásajánlatait és azok betöltéséhez szükséges feltételeket, valamint a felnőtt képzők képzési kínálatát. A munkaadók a „**Szakmai Foglalkoztatási Fórum**” keretében szerezhettek hasznos információkat a programjainkról, a pályázati lehetőségekről.

A „Nógrád megye foglalkoztatási stratégiájának kialakítása, térségi foglalkoztatási megállapodások létrehozása” projekt célkitűzésének megfelelően 2006 közepén a megye **minden kistérségben** aláírásra került a **foglalkoztatási paktum**. Az újabb pályázatok eredményeként a balassagyarmati körzet kivételével mindenhol lehetőség nyílt a megkezdett munka **folytatására**.

2009-ben a paktum Irányító Csoportjai több alkalommal összeültek, különféle rendezvényeket szerveztek. A Foglalkoztatási Fórumokon az érdeklődők Nógrád megye, illetve a kistérségek aktuális munkaerő-piaci helyzetéről, a regionális és országos pályázati forrásokról, kedvezményes Európai Uniósi hitelekéről, a munkahelymegőrző és a TÁMOP programokról, valamint az „Út a munkához” kormányzati programról hallhattak tájékoztatást. Ezen túl a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának elősegítése és a hozzá kapcsolódó támogatások igénybevétele is szerepelt a napirendi pontok között. A kitűzött pályázati célok megvalósításában a kirendeltségek jelentős szerepet vállaltak.

A partneri kapcsolatok révén számos egyéb alkalommal jutott olyan lehetőséghez munkaügyi szervezetünk, amely révén tájékoztatás tud nyújtani a munka világát érintő aktualitásokról.

A Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával közösen több tájékoztatót is szervezett a Salgótarjáni Kirendeltség és Szolgáltató Központ, melyek jellemzően pályázatok, programok indításával, támogatások ismertetésével kapcsolatosak voltak. Ezek közül kiemelkedett a februárban megtartott munkahelymegőrző támogatásokról szóló tájékoztató, ahol több mint száz Nógrád megyei illetékességű munkáltató jelent meg.

A *Polgármesterek tájékoztatójára* minden évben sor kerül. 2009-ben az „Út a munkához” program kapott kiemelt figyelmet, mivel a program sikeres végrehajtása mindannyiunk közös érdeke. A rendezvényeken az önkormányzatok vezetőinek, ügyintézőinek és a munkaügyi központ munkatársainak problémafeltáró, egyeztető megbeszélése, a folyamatok közös értelmezése került a középpontba.

A *Munkáltatói Infóbörze* elnevezésű szeptemberi rendezvényen az érdeklődők az aktuális támogatási lehetőségekkel és a jogszabály-változásokkal ismerkedhettek meg.

2009-ben a civil szervezetekkel is erősödött a kirendeltségek kapcsolata. A pályázati együttműködés keretében programjaikban támogatóként, közös megvalósítóként vesznek részt. Ezen túl a részükre nyújtható támogatási formákról is több alkalommal tartottak tájékoztatókat.

A partneri kapcsolatok erősítése érdekében a kirendeltségek egy része havi rendszerességgel, illetve időszakosan elektronikus és nyomtatott **Hírlevelekben** tájékoztatták a munkáltatókat, iskolákat, civil szervezeteket a kistérség aktuális munkaerő-piaci helyzetéről, az indított és befejeződött képzésekről, a tervezett rendezvényekről, a különböző támogatási, pályázati lehetőségekről, az őket érintő jogszabályi változásokról. A visszajelzések alapján a Hírlevél mindenhol kedvező fogadtatásra talált.

Partnereink szakmai tevékenységünkkel való elégedettségét a **minőségirányítási tevékenység** keretében (országosan egységesen) alkalmazott ügyfél-elégedettségi kérdőíveken folyamatosan, illetve időszakosan is mérjük.

A Partner elégedettségi mutatók alakulása Nógrád megyében (%)

Partneri elégedettségi mutatók	2008. év	2009. év
Ü Ügyfél elégedettségi komplex mutató	85,1	82,0
Y Ügyfél elégedettségi mutató a folyamatos felmérés alapján	78,9	78,6
M Munkaadói elégedettségi mutató	94,5	94,4

A munkaügyi kirendeltségek ügyfelei körében végzett elégedettségi felmérések eredménye 2009-ben is az előző évi, magas elégedettségi szint közelében alakult.

2009-ben az **ügyfél-elégedettségi komplex mutató** 82%-os átlagos értéke a 3,1%-pontos visszaesés ellenére is kedvezőnek tekinthető. Az 1 319 ügyfél véleményére alapozott egyszeri felmérés szerint az ügyfelek 76%-ának nagyon jó vagy jó volt az összbenyomása a kirendeltség munkájáról. Az elégedettség csökkenése elsősorban a szakképzett és felsőfokú végzettségű álláskeresőknél felkínálható álláshelyek alacsony száma és a nagy ügyfél-forgalom következtében megnövekedett várakozási idő miatt következett be.

A **folyamatos ügyfél elégedettségi** kérdőívet Nógrád megyében 2009 egyes negyedéveiben összesen 8 191 ügyfél töltötte ki. A kirendeltségek, ügyintézők tevékenységét több szempont alapján értékelték, melynek összesített eredménye szerint **78,6%-uk nagyon elégedett** volt a kirendeltség által nyújtott szolgáltatásokkal.

A **munkaadók körében végzett felmérés** során a 144 munkáltató képviselője közül 136 valamilyen szinten elégedett volt a kirendeltségek 2009. évi tevékenységével, ami nagyon **pozitív visszajelzésnek** számít.

Mellékletek

A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása

Megnevezés	Magyarország			Észak-Magyarország			Nógrád megye		
	2008. I-III. n.év	2009. I-III. n.év	Változás 2009- 2008.	2008. I-III. n.év	2009. I-III. n.év	Változás 2009- 2008.	2008. I-III. n.év	2009. I-III. n.év	Változás 2009- 2008.
Foglalkoztatottak (ezer fő)	3 879,0	3 781,6	-97,4	410,0	396,3	-13,7	70,5	67,1	-3,4
Munkanélküliek (ezer fő)	326,5	413,6	87,1	63,5	71,2	7,7	10,0	12,9	2,9
Gazdaságilag aktívák (ezer fő)	4 205,5	4 195,1	-10,4	473,5	467,5	-6,0	80,5	80,0	-0,5
Gazdaságilag inaktívák (ezer fő)	3 505,7	3 496,5	-9,2	466,2	457,0	-9,3	80,7	77,9	-2,8
Aktivitási arány (%)*	54,5	54,5	0,0	50,4	50,6	0,2	49,9	50,7	0,7
Foglalkoztatási ráta (%)*	50,3	49,2	-1,1	43,6	42,9	-0,7	43,7	42,5	-1,2
Munkanélküliségi ráta (%)*	7,8	9,9	2,1	13,4	15,2	1,8	12,5	16,2	3,7

KSH Munkaerő-felmérése alapján *A változás %-pontban értendő

Az álláskeresők száma és változása

Körzet	Az álláskeresők				Az álláskeresők aránya	
	száma (fő)		számának változása az előző évhez képest		a gazdaságilag aktív népességhez*	a munkavállalási korú népességhez**
	2008. december	2009. december	2009-2008. (fő)	2009/2008. (%)	2009. december (%)	
Salgótarján	6 555	7 659	1 104	16,8	27,4	17,6
Balassagyarmat	2 581	3 125	544	21,1	17,7	11,2
Pásztó	2 145	2 640	495	23,1	18,8	12,2
Szécsény	2 016	2 228	212	10,5	26,8	17,5
Bátontere	2 460	2 800	340	13,8	25,9	16,8
Rétság	1 334	1 756	422	31,6	16,1	10,3
Nógrád megye	17 091	20 208	3 117	18,2	22,5	14,5
Észak-Magyarország	96 990	114 713	17 723	18,3	22,2	13,9
Országosan	477 351	604 576	127 225	26,7	13,7	9,0

Forrás: *A nemzetgazdasági munkaerőmérés, 2008.01.01. (KSH), **: KSH Népszámlálás (ill. Népeségnyilvántartás) adatai, 2008. 01. 01.

Kistérségi adatok 2009. december

Megnevezés	Salgó- tarján	Balassa- gyarmat	Pásztó	Szécsény	Bátontere	Rétság	Nógrád megye
Regisztrált álláskereső (fő)	7 659	3 125	2 640	2 228	2 800	1 756	20 208
Közülük							
Férfi	4 280	1 721	1 556	1 294	1 499	998	11 348
Nő	3 379	1 404	1 084	934	1 301	758	8 860
Alacsony iskolai végzettségű	3 752	1 268	1 158	1 211	1 373	711	9 473
Szakmunkás	2 041	1 071	948	623	865	647	6 195
Középfokú iskolai végzettségű	1 677	698	482	359	520	358	4 094
Diplomás	189	88	52	35	42	40	446
25 év alatti	1 169	469	364	367	443	267	3 079
50 év feletti	1 350	623	581	354	559	369	3 836
Tartósan regisztrált	2 618	759	686	698	968	393	6 122
Álláskeresői ellátásra jogosult	2 289	984	931	612	737	716	6 269
Aktív korúak ellátására jogosult	3 247	833	661	797	1 216	434	7 188
Pályakezdő (fő)	743	293	202	251	269	148	1 906
Közülük							
Férfi	415	155	106	153	150	80	1 059
Nő	328	138	96	98	119	68	847
Alacsony iskolai végzettségű	368	124	104	133	148	57	934
Középfokú iskolai végzettségű	349	158	93	109	115	87	911
Diplomás	26	11	5	9	6	4	61
Zárónapi álláshelyek száma (db)	22	79	16	3	15	38	173
Közülük							
Nem támogatott	1	41	6	1	1	30	80
Külföldi munkavállalóra vonatkozó	3	15	1				19
Közfeladatokhoz kapcsolódó			4		7	4	15
Egyéb támogatáshoz kapcsolódó	18	23	5	2	7	4	59